

М О Т И В И

от Ясенка Димитрова Шигарминова
прокурор при Апелативна прокуратура - Пловдив

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Започнах работа в съдебната система през 1980 г. като Районен прокурор на Ивайловград, след което през 1982 г. бях преместена на длъжност Районен прокурор в гр. Карлово.

Преди разпределението ми в Ивайловград работих 4 месеца като юрисконсулт в МЗ „Руен“ – Асеновград.

В края на 1983 г. напуснах системата и последователно работих като юрисконсулт на Корпорация „Биотехника“ и поделението и „Биотехпроект“, а през 1986 г., започнах работа като адвокат в Адвокатска колегия – Пловдив.

През 1993 г. се завърнах в системата, като започнах работа в Окръжна прокуратура – Пловдив и две години след създаване на Апелативна прокуратура – Пловдив, бях назначена като прокурор в тази инстанция.

До настоящия момент имам над 37 години стаж, от който по-голямата част – над 27 години, в системата на Прокуратурата.

Независимо, че не съм заемала ръководни постове, с изключение на първите години от кариерата ми и като зам.окръжен прокурор на Окръжна прокуратура – Пловдив за кратко време преди назначаването ми като прокурор в Апелативна прокуратура – Пловдив, считам, че притежавам достатъчно професионален опит, който ще ми бъде полезен при евентуалното ми избиране като член на ВСС.

През цялата ми кариера съм поддържал добри колегиални отношения, както с редовите прокурори от различните инстанции, така и с ръководителите ми. През годините, когато съм работила в Окръжната прокуратура съм поддържала много добри колегиални отношения и с разследващите, като пряко съм наблюдавала и ръководила работата им. Отношенията ми с колегите не са били на база поста, който заемат или инстанцията, в която работят, защото считам, че всеки един магистрат заслужава реципрочно на положения от него труд уважение.

Младите колеги от апелативния район винаги са могли и могат да разчитат на помощта и подкрепата ми, когато такава е необходима и се потърси.

Винаги съм отстоявала позициите си и съм поемала отговорност за действията, които съм извършвала, без това да се е отразило на работата и независимостта ми като магистрат.

Като редови прокурор и прокурор, който е изготвял множество атестации, съм наясно с недостатъците на критериите за атестиране и тези, за отчитане натовареността на прокурорите. В тази насока ще следва да се усъвършенстват Правилата за измерване на натовареността на прокуратурите и на индивидуалната натовареност на всеки един прокурор и следовател, за да се даде реална оценка на дейности, които определено са подценени с тези правила.

С оглед на изложеното, считам, че мога да направя всичко по силите си за справедливо, предвидимо кариерно израстване на колегите в системата.

24.03.2017 г.

С уважение:

ДО

ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ГР. СОФИЯ

К О Н Ц Е П Ц И Я

**от Ясенка Шигарминова, прокурор при Апелативна
прокуратура – Пловдив, номинирана за член на .**

на ВСС, 2017 г.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Започнала съм кариерата си като прокурор в Районна прокуратура – Ивайловград през далечната 1980 г., като с прекъсване от 10 години, време през което съм била юрисконсулт и адвокат, се завърнах в системата през 1993 г.

Предвид обстоятелството, че към настоящия момент имам по-малко от 4 години до навършване на 65 години, у Вас може да остане впечатлението, че се стремя към изкуствено удължаване на престоя ми в съдебната система. Ще ви помоля да ми се доверите, че не това е целта ми и се надявам с досегашната си професионална биография да съм дала доказателства, че не съм търсач на комфорт, като Ви уверя, че съм човек с ясно изразено лично мнение, което отстоявам, с риск от кариерни

неблагополучия. От системата не съм получила признание, но съм получила признание от колегите си, което е далеч по-ценно за мен като човек и магистрат.

Въпросът с възрастта ми има едно преимущество. След приключване на мандата на ВСС /в случай, че бъда избрана/, аз няма да очаквам кариерен бонус или друга облага и при изпълнение на задълженията ми като член на ВСС няма да имам притеснения, че при завръщането ми в системата /каквото при мен няма да има/, ще имам неблагоприятно отражение в кариерата, за изразените си становище и за действията си.

Това само по себе си е гаранция, че в работата си ще се ръководя единствено и само от интересите на колегите, за тяхното справедливо, предвидимо кариерно израстване и повишаване на самочувствието им като магистрати.

През целия ми трудов стаж в системата за кратко съм заемала ръководни постове – Районен прокурор на Ивайловград и Карлово и няколко месеца, преди назначаването ми в Апелативна прокуратура – Пловдив, като Заместник окръжен прокурор на Окръжна прокуратура – Пловдив. Поради това съм добре запозната с проблемите на редовите прокурори и се отъждествявам с всеки един от вас, независимо от структурата в системата, в която работите.

Затова и концепцията ми няма да е от типа на общоприетите.

Предпочитам да направя пред Вас най-напред кратко представяне на мотивацията и нагласите си, а след това да подбера и акцентирам върху няколко важни измерения от работата на ВСС, които бих определила като свои приоритети. Смятам, че това би дало много повече ориентири за кого и за какво бихте гласували, ако ме подкрепите, отколкото ако Ви заливам със статистика, препратки към нормативни актове и преразкази на вече приети и утвърдени стратегии, програми, съдебни карти и други. Твърдя пред Вас, че като цяло, дефект в отчетността и поведението на публичната власт в Република България е, че изпълнението на задачите, които стоят пред нея, се измерва чрез производството на програми, концепции и други красиво написани документи, но без да може да ги уплътни със смислени, последователни усилия в преследване на реални цели. Надявам се, като имате предвид позицията ми по няколко едновременно стратегически и злободневни въпроса, които неминуемо ще стоят пред новия състав на ВСС, да съумеете да си изградите представа как бих подхождала, гласувала и действала по всеки друг въпрос от компетентността на прокурорската колегия и пленума на ВСС.

1. Мотивация и нагласи

Представям настоящата концепция в изпълнение на законово задължение като кандидат, дал съгласието си да бъде номиниран. Същевременно си давам сметка, че кандидатствам за член на колективен орган, в който ще бъдат представени други автори на концепции, и който взема решенията си с гласуване, някои от тях – в пленарен състав и с квалифицирано мнозинство. Тоест не по отделните концепции, както е показала практиката, може да се съди предварително как ще върши работата си ВСС и какъв резултат ще има тя. Резултатът ще зависи от колективната работа, от умението да се преценяват правилно приоритетите, от волята за промяна и от решенията и нагласите на други колеги, за които аз лично не мога да гарантирам. Затова, в концепцията наблягам на готовността си да положа добросъвестни и старателни усилия, но не гарантирам положителен резултат от действията на едно колективно тяло. **Лично за себе си, обаче, мога да гарантирам, че:**

- ще се изказвам и гласувам според съвестта си, при грижливо проучване и премисляне на предложенията и на фактите, на които те се основават;
- сама активно ще търся, консултирам и предлагам решения, които смятам за полезни за българската съдебна система, неделима част от която са Прокуратурата на Република България и работещите в нея прокурори и следователи;
- ще положа всички усилия гласът и действията ми като член на ВСС да бъдат обосновани и достъпни;
- ще подкрепям и отстоявам обоснованите и ефективни решения, за които е необходим консенсус и ще работя за постигане на такъв консенсус;
- няма да търся и да се поддавам на конфронтация, и да пилея енергия в свади, основани на лични отношения, желание за себедоказване, кариерни амбиции и др., нито ще допусна да бъде използвана в такъв контекст;
- същевременно няма да се поддавам на конформизъм и да търся уютен и удобен край на магистратската си кариера, и никога не ще пропусна ясно и аргументирано да заявявам несъгласие, да оспорвам или да се противопоставям на тези и решения, които намирам за неправилни, неудачни, неефективни или несправедливи - независимо от кого са поддържани;

- ще отстоявам независимостта на магистратите с ясното съзнание, че независимостта не е параван, зад който могат да се скрият безпринципност, неефективност, неуважение към онези, на които трябва да служи правосъдието и отказ от отчетност. На подобни прояви ще реагирам безкомпромисно;
- ще се стремя да прилагам равна мяра и обективни критерии, без да отдавам предпочитания или да допускам предубеденост към колеги или органи на съдебна власт по какъвто и да е признак - регионален, членство в съсловна организация, принадлежност към определено ниво в системата, минали заслуги или очаквания за бляскаво бъдеще.

2. Лични приоритети

2.1. ВСС и нормотворчеството

ВСС не е законодателен орган, но би трябвало да има по-авторитетно участие в законодателния процес – чрез участие в съгласувателните процедури по ЗНА. Същевременно, след решение на Конституционния съд, ВСС вече официално е издател на подзаконови нормативни актове в кръга на определената му от закона компетентност. И в двете направления работата на съвета търпи значително подобрене, за което смятам, че имам необходимите знания и умения да съдействам. Мой личен приоритет е, като член на ВСС, да вложя всичкото си необходимо старание и на експертно ниво, и като магистрат, който познава проблемите, свързани с прилагането на наказателния и наказателно-процесуалния закон, правилата за атестиране и конкурси, работата на вещите лица и др. Неизползвани докрай са възможностите ВСС да допринесе за намирането на оптимален нормативен (законов и подзаконов) регламент в области, свързани с функционирането на органите на съдебната власт, където дефицитите са най-големи.

В частност считам, че правилата за отчитане на натовареността следва да бъдат усъвършенствани, като се даде адекватна оценка на дейности на прокурорите, които са подценени.

2.2. ВСС и съдебната карта

Убеждението ми е, че структурата на органите на съдебната власт не отразява актуалните демографски, инфраструктурни, комуникационни и технологични реалности в България. Очевидно е, че многобройните

териториално обособени звена на съдебната власт затрудняват ефективното управление на системата и дават своя принос за задълбочаване на проблемите с неравномерната натовареност и ограничават възможностите за специализация. Бъдещият състав на ВСС ще е изправен пред неизбежната задача да проведе реформа, свързана с оптимизация на структурата на съдебната власт. За да е ясно, че съм готова да назовавам нещата директно, нека го кажа без заобикалки – бъдещият състав на ВСС трябва да вземе решения, свързани със закриване и окрупняване на органи на съдебна власт. Тази перспектива изглежда по-близка по отношение на прокуратурите. Въведените за тях правила за измерване на натовареността, които макар и несъвършени, позволяват обективни съпоставки, а с решение на Конституционния съд бе дадено тълкуване на КРБ, според което структурата на прокуратурата е функционално съответна на структурата на съдилищата, но не се изисква пълната им идентичност.

Неизбежността на реформата не означава, че тя трябва да се направи ударно и без засилено внимание върху критериите и последиците. Като член на прокурорската колегия на ВСС ще настоявам за детайлна обосновка на всяко предложение или подход, свързан със закриване на орган на съдебната власт. Ще работя за налагането на обективни критерии, които отразяват не само натовареността на даден орган на съдебната власт, но и възможностите за подобряване на ефективността на управлението на системата като цяло, при отчитане на икономически, демографски, инфраструктурни, комуникационни и други фактори. Сред тях включвам и онези, които възплащават присъствието на държавността в регионите на страната чрез органите на съдебната власт и позитивния ефект от това.

При обсъждане на този въпрос следва да се посочи, че отдалечените структури на прокуратурата не са привлекателни за колегите. Те ще станат още по-непривлекателни при новата структура, която ще бъде изградена, тъй като няма да има ръководители по изнесените места. Командирането на магистрати в тези райони няма да реши проблема, или ще го решат временно, като се имат предвид и ограниченията по чл.227 от ЗСВ.

Това налага да се намери начин за стимулиране, вкл. и финансово, на работещите в отдалечени райони, независимо от натовареността. В този смисъл, следва при категоризацията на прокуратурите и съдилищата в тези райони, да се има предвид и отдалечеността.

2.3. ВСС и персоналните избори на административни ръководители на органи на съдебна власт

Нееднократно Европейската комисия (ЕК) е отбелязвала в докладите си, че ВСС поражда проблеми, отнасящи се до невъзможност на този орган да брани съдебната независимост и почтеност, като произвежда непрозрачни назначения. Това се отнася до голяма степен за назначението на ръководители в системата. Подчертавам, че усилията, нещо да се промени в този план, се дължат не толкова заради авторитетните гласове отвън, колкото заради потребността от повече справедливост за тези, които работят в съдебната система и в крайна сметка заради основателните очаквания на гражданите и обществото за по-ефективно, смислено и убедително правораздаване. Това зависи и от човешкия фактор, и поддържането на мотивацията, на работещите в системата.

От години в пространството се чуват едни и същи имена на магистрати, които се назначават на ръководни длъжности в различни структури на прокуратурата /в частност/ от едно и също ниво, или преминават на ръководни длъжности в по-висока по степен прокуратура. Това води до съмнение, че е създадена, т.нар. административна аристокрация, която се толерира от ръководството - най-малко поради комфорта, който носи познатото и „провереното“. Това поражда и чувство за несправедливост, тъй като тези магистрати не са изпитали тревогите и неудобствата от участие в един конкурс за преместване и повишаване, в какъвто участват редовите магистрати.

В тази връзка следва да се посочи, че с козметичните промени в разпоредбата на чл.169 от ЗСВ и конкретно ал.4 по отношение назначаване на ръководители в Прокуратурата, според мен, няма да бъде разсеяно това съмнение.

С изменението на ЗСВ на практика не се отмени възможността като ръководител на по-висока по степен инстанция да бъде назначен магистрат от по-нискостояща структура. Макар предвидено и като изключение, то може да се превърне в правило и практиката, в последната година вече трасира пътя за това. Именно там е ролята на ВСС и в частност на всеки член, за да не се допусне такава практика.

Същественото е тук и че предложения за назначаване на ръководител може да прави по-горестоящ ръководител, магистрат може сам да издигне кандидатурата си, или това да стори Министърът на правосъдието.

При назначаване на ръководители в Прокуратурата е „пропусната“ демократичната възможност кандидатът да бъде, ако не предложен, то поне одобрен от колегите си, както е при издигане кандидатурата за ръководители на съда.

На практика, ако кандидат бъде предложен от по-горестоящ ръководител, отново ще бъдем изправени пред хипотезата на състезание с участие на един състезател.

Тук е и ролята на ВСС, който следва с действията си да даде увереност на магистрати, издигнали сами кандидатурата си за ръководители, че няма да приемат априори, че по-подходящата кандидатура е тази, издигната от по-горестоящия ръководител. Трябва да се съблюдают интересите на колектива, защото микроклиматът в една институция е гарант за спокойна и удовлетворяваща магистрата работа.

Затова, при провеждане на процедурата, всеки член от ВСС следва да се убеди в това доколко кандидатите се ползват с авторитет пред колегите си и кой от тях е спечелил тяхното уважение, и да съобразят вота си именно с интересите на колектива, включително и посредством становище на Общото събрание на прокурорите от съответната структура, институционализирано в разпоредбата на чл.37 от ЗСВ по отношение избора на членове на комисии по атестиране.

Макар законът да не придава на общото събрание на прокурорите качеството на своеобразен орган на самоуправление, както е при съдиите, действащите нормативни разрешения ясно показват, че е заложена идеята колективите да бъдат един от източниците на преценка кой и дали да бъде избран на пост, имащ отношение към определянето на условията за работа и развоя на кариерата на всички останали. Така например, въпреки отсъствието на институционализирано „прокурорско самоуправление“, се разчита на общи събрания на органи на съдебна власт в системата на прокуратурата, за да се изберат членовете на комисии по атестиране и конкурси. Нищо не пречи и сега на Висшия съдебен съвет да се осланя на колективната мъдрост и при кадрови решения, както и да инвестира повече усилия в създаването на култура, в която ръководителите на прокуратури се възприемат повече като

първи между равни, без да се отричат потребностите, следващи от една йерархична организация, а като се търси баланс. В помощ на намирането му би било възлагането на административно-мениджърските функции на съдебните администратори и своеобразното „професионализиране“ на работата по рутинно управление на ежедневната дейност. Тогава административните ръководители на прокуратури биха се възприемали по-малко като технократи и апаратчици, а повече като лидери и вдъхновители. Ако бъда избрана за член на ВСС, ще работя именно за това.

2.4. ВСС и повишаването и поддържането на квалификацията на

По закон ВСС излъчва членове на управителния съвет на НИП и осигурява по неговия бюджет средствата, необходими за провеждане на всички предвидени в закона обучения. Като бивш координатор на обучителните дейности за прокурори в Апелативен район Пловдив, имам достатъчно ясна представа за потребностите от поддържащо обучение и как то да бъде направено по-ефективно и ориентирано към практиката. Смятам, че мога да бъда полезна при вземане на решенията на ВСС относно публичните средства, необходими за осигуряване на задължителните по закон обучения, като се използват всички механизми тези да се доближат до реалните нужди, да са достатъчно иновативни и организирани по начин, който оползотворява времето на магистрата. По-специално бих настоявала за:

- широко използване на дистанционната електронна форма на обучение, с привличане на водещи специалисти от практиката и с минимално откъсване от работата на обучаемите;
- интензивни проверки на полезния ефект от обученията и анализ на степента, в която те са повлияли позитивно съдебната и прокурорска практика. Съобразяване на учебното съдържание с резултата от тези проверки и анализи;
- поставяне на акцент върху изследователската и развойната дейност на Националния институт на правосъдието по практически важни въпроси, особено в областта на наказателния процес и материалното наказателно право. Освен за повишаване на информираността и чувствителността на магистратите, резултатите от тази дейност трябва да бъдат уместно използвани в първите фази на законодателния процес. Така ще може донякъде да се компенсира установеният по емпиричен път недостиг на ресурси в Министерството на правосъдието да

предлага последователни, комплексни и основани на предварителна изследователска работа нови нормативни разрешения;

- установяване на задължение за определен минимум успешни участия в квалификационни мероприятия за всички магистрати на първоинстанционно ниво – като условие за тяхното атестиране и кариерно израстване;

- нов тласък на чуждоезиковото обучение за магистрати, което разглеждам като условие за пълноценно участие в засилващия се международен обмен и опознаване и прилагане на правото на ЕС.

В тези посоки си представям усилията и на членовете на управителния съвет на НИП, излъчвани от ВСС, за които усилия бих отдала пълната си и енергична подкрепа по време на мандата си, ако бъде избрана.

По отношение на кадровото израстване, намирам, че до момента са направени опити да се оптимизира методиката за провеждане на конкурси. Доколкото тя е удачна, предвид проведените по нея ограничен брой конкурси, ще покаже времето. Считам обаче, че изискването за представяне на ограничен брой актове на всеки магистрат, не може да даде ясна представа на членовете на изпитните комисии за способностите на магистрата.

Считам, че не е необходимо провеждането на конкурси за преместване на също ниво в друга прокуратура, когато броят на желаещите да се преместят в конкретна такава е по-малък от броя на обявените места. В тези случаи преместването следва да става по заявление на съответния кандидат и решение на прокурорската колегия.

Трябва действията в насока опростяване на конкурсите, провеждането им прозрачно и без съмнение за пристрастност да бъдат приоритет за всеки един член на ВСС, за да се преустанови преливането на изградени професионалисти от прокуратурата в съда, каквато тенденция трайно е налице от 2015 г.

2.5. ВСС и отношенията с изпълнителната власт

Ефективното взаимодействие на ВСС с изпълнителната власт е необходимост в правовата държава, а и ежедневие – поне от гледна точка участието и правомощията на министъра на правосъдието. Онова, за което бих ратувала като член на ВСС, е хигиенична достатъчност, прозрачност и основаването им на принципни постановки. Личното ми мнение е, че

взаимодействието на членовете на ВСС с представителите на изпълнителната власт има ясно очертани законови рамки и предели и трябва да се провежда в противовес с идеята за всякакви ходатайства, договаряне, поемане на ангажименти, включително и когато се преследва уж напълно защитима и полезна за магистратурата цел – напр. по отношение на подобряване на бюджета, търсене на позитивен PR – ефект, изграждане на общи „политически“ позиции и др. подобни. Смятам, че съдебната система, включително и специално овластени нейни органи, които са представени във ВСС и са подотчетни на съвета, имат достатъчно законови възможности, а и широка трибуна, за да отстояват правата на магистратите и да реагират, когато те биват накърнявани от поначало по-мощната и разполагаща с повече оперативни лостове за влияние изпълнителна власт. Казаното не следва да се разбира предварителна заявка на предварителна готовност за конфронтация, а като ясно изразена готовност, ако бъде избрана за член на ВСС, в своите действия и позиции да се въздържам от използване на инструментариума и възможностите за правене на политика в „реални условия“, без значение колко добри са намеренията. Вместо това ще се старая да представлявам независимата съдебна система, която дължи на обществото значително повече, отколкото сега предлага, но и на която се дължи много повече, без да е необходимо да се самоунижава, за да го получи.

В заключение искам да завърша със следното:

Съгласно разпоредбата на чл.117, ал.2 от Конституцията на РБ, съдебната власт е независима. Този постулат е намерил отражение и в редица международни актове.

Функцията на гарант на независимостта са възложени на ВСС с разпоредбата на чл.16, ал.1 от ЗСВ, който трябва да осигури тази независимост. Осигуряването на независимостта на съдебната власт се разбира преди всичко като пълни гаранции за независимост на правосъдието. Водена съм от разбирането, че специално в наказателно-правен план и при действащия конституционен модел на прокуратурата, който трябва да бъде бранен, а не отрицаван и подлаган на съмнения, независимото правосъдие е постижимо при едно предварително условие. То е утвърждаването на независима от конюнктурни външни и вътрешни влияния, но предсказуема и подотчетна по отношение на общите си резултати дейност и организация на прокуратурата. Всяка обща работа и организация е функция на човешкия фактор, който формира нейния състав. Ще работя за това, колегите

прокурори и следователи да почувстват окриляващото въздействие на своята магистратска независимост, когато прилагат закона компетентно, справедливо и добросъвестно, но ще се противопоставям на всеки, който да се използва като смокинов лист за прикриване на нарушения на закона или етичните норми, или на обикновена некадърност.

ПОДПИС:

/ЯСЕНКА ШИВАРМИНОВА/